

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. III. Præcipuæ objectiones solvuntur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

eminenter substantiam naturæ creatæ, quamvis increata sit, potest naturam creatam terminare & reddere substantem: Ergo quamvis existentia divina sit actus substantialis, quia tamen eminenter continet existentiam accidentis, potest cum accidente uniri, & illud existens constituere.

77. Dices, hoc inter substantiam & existentiam reperiri discrimen, quod substantia ex proprio conceptu est terminus, existentia verò est forma, & ultimus actus: licet autem nulla sit imperfectio in hoc quod formalitas divina terminet naturam creatam, bene tamen in hoc quod illam actuet aut informet, ideòque potest substantia divina immediatè uniri naturæ creatæ, secus autem divina existentia.

78. Sed contra primò: De facto existentia divina reddit humanitatem Christi existentem, ut disp. præcedenti art. 2. pluribus ostensum est, & tamen non informat humanitatem: Ergo de conceptu existentie non est actuare informando id quod existens constituit, & consequenter ex isto capite non repugnat divinam existentiam alicui accidenti uniri, illudque existens reddere.

Secundò. Quævis substantia sit actus, non tamè est actus physicè informans, sed terminans, subindeque potest immediatè humanitati uniri, absque physica informatione: Ergo similiter, quævis existentia sit ultimus actus, quia tamen ex proprio conceptu formali, non est actus ultimus informans, sed actus ultimus terminans, divina existentia poterit absque informatione naturæ creatæ immediatè uniri, & illam existentem reddere.

§. III.

Præcipua objectiones solvuntur.

79. **O**bjicies primò contra primam conclusionem. Quod est capax modi essendi per se, potest assumi ad substantiam divinam: Sed omne accidentis est capax modi essendi per se: Ergo potest assumi ad substantiam divinam. Minor patet, accidentis enim divinitus separari potest à suo subiecto, & ex vi talis separationis acquirere modum essendi per se, sive modum independentiæ à suo subiecto tanquam à sustentante. Major verò probatur: Assumi ad substantiam divinam, est habere ab illa modum essendi per se: Ergo quod est capax modi essendi per se, assumi potest ad substantiam divinam.

80. Respondeo distinguendo Majorem: Quod est capax modi essendi per se, qui sit substantia, subindeque qui denominet ipsum suppositum, assumi potest ad divinam substantiam, concedo Majorem. Quod est capax modi essendi per se, qui non sit substantia, nec proinde constituat suppositum, sed solum sit similis analogicè substantiæ, transeat Minor, & nego Consequentiam. Dico transeat Minor, quia plures Theologi docent, idque satis probabiliter, accidentis ex vi separationis à subiecto, non habere aliquem modum essendi per se, sed tantum privari modo inhaerentiæ, quod est esse per se subsistens negativè, non verò positivè. De quo in Tractatu de Eucharistia.

Disp. 6. art. 3.

81. **O**bjicies secundò contra secundam conclusionem: Existentia substantialis non potest communicari accidenti naturæ: Sed existentia divinæ naturæ substantialis est: Ergo nequit communicari accidenti, & consequenter non potest accidentis immediatè divinæ existentie uniri. Major

Tom. IV.

A probatur, sicut substantia supponit rem quæ per illam subsistit esse substantiam, ita existentia substantialis debet supponere illud cui suum effectum formalem tribuit, esse substantiam: Ergo accidentis nequit existere existentia substantiali.

82. Respondeo distinguendo Majorem: Existentia substantialis eminenter & formaliter, concedo Majorem. Existentia substantialis formaliter, & accidentalis eminenter, nego Majorem, & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam: Nam existentia divina, quamvis sit substantialis formaliter, est tamen eminenter accidentalis, & ideò potest accidenti communicari: Sicut potest communicari naturæ substantiali creatæ, quia quamvis sit existentia increata formaliter, est tamen eminenter existentia creata, cum illam eminenter contineat. Divina autem substantia non est substantialis eminenter & formaliter, quia eminenter non continet substantiam aliquam creatam, per quam subsistere possit natura accidentalis, & ideò est ita propria substantialis naturæ, ut accidentali communicari non possit.

83. Respondeo secundò negando absolute Majorem, ad cujus probationem, nego paritatem: Disparitas est, quia cum omnis substantia sit ex propria sua ratione ultimum complementum rei in ratione substantiæ, debet necessariò supponere rem illam cujus dicitur substantia esse substantiam: At verò existentia, etiam substantialis, cum ex proprio suo conceptu sit solum ultimum complementum in ratione entis, ratio substantialis vel accidentalis merè materialiter se habet ad ipsam; subindeque ut accidentis sit capax existentie divinæ, licet substantialis, non requiritur quod sit substantia, sed sufficit quod sit aliquid complebile in ratione entis.

C Objicies tertio: Illud solum potest assumi ad existendum existentia divinæ, quod potest constituere unum ens per se cum Deo, Deus enim non potest venire in compositionem entis per accidentis: Sed accidentis nequit constituere unum ens per se cum Deo: Ergo nec assumi ad ejus substantiam. Minor probatur: Quæ non sunt ejusdem generis, sed diversi, nequeunt uniri ad faciendum unum ens per se: Atqui accidentis & Deus sunt diversi generis: Ergo unum per se constituere nequeunt.

84. Respondeo negando Minorem, & distinguendo ejus probationem: Quæ sunt diversi generis nequeunt uniri inter se ad faciendum unum ens per se, si ambo afferant suas proprias existentias, concedo. Si unum illorum sit privatum suæ propriæ existentie, & trahatur ad existentiam alterius, sicut traheretur accidentis ad existentiam Dei, ex suppositione quod assumeretur ad illam, negatur.

85. **D** Objicies ultimò: Si accidentis, v. g. albedo, assumeretur à Deo ad existendum existentia increata, denominaret Deum ipsum album, sicut humanitas assumpta denominat Deum hominem: Sed hoc non debet admitti, esse enim album non potest tribui ab albedine, nisi subiecto cui inest, Deus autem nequit esse subiectum albedinis: Ergo implicat accidentis assumi à Deo, ad existendum existentia divinæ.

86. Respondeo negando sequelam, solum enim in casu objectionis, Deus diceretur habens albedinem, non tamen albus: Sicut in triduo Verbum quod remansit unitum animæ Christi, dici poterat habens animam, non tamen animatum;

T t t

& ratio est quia illud solum dicitur album, vel animatum, cui inhaeret albedo, vel quod informatur ab anima: albedo autem nequit inhaerere Deo, nec Verbum ab anima informari.

Mitto plura alia argumenta quibus Adversarij probare contendunt, nullam entitatem creatam posse existere per existentiam realiter ab illa distinctam, tum quia haec spectant ad Philosophiam, & à nostris Thomistis in metaphysica clare diluuntur; tum etiam quia facile enervari ac infringi possunt exemplo humanitatis Christi, quam per divinam existentiam existere, disputatione praecedenti ostendimus, & docet frequentior, probabiliorque sententia. Unde praesentem difficultatem ad id solum restringimus, an scilicet accidenti, ex aliqua peculiari ratione, repugnet divinam existentiam existere, sicut ei repugnat, divinam subsistentiam terminari.

ARTICULVS IV.

Utrum natura creata, subsistens in propria persona, & propria personalitate retenta, possit assumi ad subsistentiam divinam?

88. **D**ixi natura creata, quia extra dubium est, personalitatem ipsam assumi non posse ad subsistendum per divinam subsistentiam: Tum quia subsistentia est ultimus terminus in linea & ratione subsistendi: Termino autem ultimo, ulterior terminatio essentialiter repugnat. Tum etiam, quia non stat personalitatem assumi, & non assumi personam ad subsistendum: Implicat autem personam assumi ad subsistendum, cum persona sit rationalis naturae individua substantia, id est incommunicabilis, quod de incommunicabilitate alteri ut supposito accipiendum esse constat; cum persona possit communicari naturae, ut patet in persona Verbi, quae de facto fuit communicata & unita humanitati.

89. Addidi in titulo, *propria personalitate retenta*, quia etiam extra controversiam, & omnino certum est, posse naturam conjunctam propriae personalitati assumi, si per assumptionem ipsa personalitas expellatur seu destruitur: Non enim major potest esse repugnantia, quod natura propria personalitate illi conjuncta privetur, quam quod sine ulla producat, resultantia subsistentiae propriae, per alienam impeditur.

90. Solum ergo difficultas est, utrum natura creata, manens in propria persona, assumi possit ad subsistentiam divinam, conservata propria personalitate; ita tamen ut haec non assumatur, sed sola natura quae illa terminatur; eo modo quo si eadem humanitas quae nunc assumpta est à Verbo, conservata hac unione, assumeretur etiam à Patre; & sicut natura divina, cum per aeternam generationem communicatur Filio, in illo terminatur propria Filij personalitate, non amittendo personalitatem Patris.

91. Affirmativam partem docet Martinus Peres Tract. de Incarn. disp. 9. sect. 9. Hurtado in metaph. disp. 11. sect. 7. & 3. part. disp. 44. num. 1. Bernaldus disp. 24. sect. 2. pro ea ex antiquis citantes Baconum dist. 5. quaest. 1. & Naclantum Theorem. 2. circa finem, illamque non improbabilem censet Suarez disp. 14. sect. 1. dicens, Auctores ita sentientes vix posse ratione convinci.

Ceterum, sententiam negativam (quod scilicet

A non possit, etiam de potentia absoluta, natura creata, retinendo propriam personalitatem, uniri personae divinae, nec per illius subsistentiam subsistere) docent communiter Theologi, non solum recentiores, sed etiam antiqui, quamvis in assignanda ratione hujus impossibilitatis non conveniant.

§. I.

Conclusio negativa statuitur.

Dico igitur: natura creata, subsistens in propria persona, & propria personalitate retenta, non potest, etiam de absoluta potentia, uniri personae divinae, & per illius subsistentiam subsistere.

Hanc conclusionem aliqui probant ex definitione personae, de cujus conceptu est quod sit alteri supposito incommunicabilis: Sed si natura creata, propria personalitate retenta, assumeretur à supposito divino, illi communicaretur: Ergo implicat ita assumi.

Hec tamen ratio non urget, potest enim facile responderi, non esse de ratione personae, quod natura ex qua componitur, non communicetur alteri supposito, vel personae, sed solum quod persona ipsa ex natura & personalitate composita, non possit illi communicari; nam Personae Patris aeterni convenit definitio & ratio personae, & tamen illius natura communicatur Filio: Personae etiam constitutae ex personalitate Verbi & humanitate assumpta, competit definitio personae, & tamen natura humana, personalitate Filij retenta, potest Patri communicari, & per ejus subsistentiam subsistere: Haec ergo ratio solum videtur probare, quod persona creata non possit assumi à persona divina; non autem quod natura propria subsistentia subsistens illaque retenta, non possit ab illa assumi, de quo solum est quaestio in praesenti. Unde

Suarez loco citato, alias refert rationes, praesertim ex Cajetano, & eas impugnat, ac tandem istam constituit, quae maxime illi placet. Propria subsistentia naturae creatae est modus quidam intrinsecus per se existendi: Sed hic modus habet formalem & immediatam repugnantiam cum illo modo unionis quem habet natura assumpta in alio supposito, quia esse per se & in alio sunt modi ita repugnantes, ut unus intrinsecè includat negationem alterius: Ergo implicat naturam creatam subsistentem in propria persona, uniri personae divinae, & in illa subsistere.

Sed haec ratio in multis deficit, primò quia duo supponit falsa, aut saltem incerta & dubia. Primum est, quod subsistentia naturae creatae sit modus illius; illud enim, licet sit probabile, non est tamen certum, nec à Theologis unanimiter recipitur; multi enim cum Cajetano existimant, personalitatem creatam non esse modum naturae, sed entitatem realiter ab illa distinctam. Secundum est, naturam creatam non uniri personae divinae immediate, sed per aliquem nexum seu modum ab illis extremis distinctum; oppositum enim plures Theologi docent, nosque supra disp. 6. illorum sententiam ut probabiliorē secuti sumus.

Secundò, Ex eo quod personalitas propria sit modus naturae quam terminat, sequitur tantum quod non possit terminare alienam naturam, sed solum propriam, quia modus rei non potest modificare nisi rem illam cujus est modus proprius; non autem sequitur, quod natura terminata